

EUROPAPARLAMENTET

1999

2004

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A5-0385/2002

7 november 2002

*

BETÄNKANDE

om förslaget till rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 och om ändring av förordning (EG) nr 44/2001 vad avser mål om underhållsskyldighet (KOM(2002) 222 – C5-0234/2002 – 2002/0110(CNS))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Mary Elizabeth Banotti

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarandet
majoritet av de avgivna rösterna
- **I Samarbetsförfarandet (första behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna
- **II Samarbetsförfarandet (andra behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten
- *** Samtyckesförfarandet
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter utom i de fall som avses i artiklarna 105, 107, 161 och 300 i EG-fördraget och artikel 7 i EU-fördraget
- ***I Medbeslutandeförfarandet (första behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna
- ***II Medbeslutandeförfarandet (andra behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten
- ***III Medbeslutandeförfarandet (tredje behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna det gemensamma utkastet

(Angivet förfarande baseras på den rättsliga grund som kommissionen föreslagit.)

Ändringsförslag till lagtexter

Parlamentets ändringar markeras med *fetkursiv stil*. *Kursiv stil* används för att markera ord eller textavsnitt som man tycker bör korrigeras innan den slutliga texten produceras (exempelvis om en språkversion har uppenbara fel eller saknar textavsnitt). Dessa förslag underställs berörda tekniska avdelningar för godkännande.

INNEHÅLL

	Sida
PROTOKOLLSIDA	4
FÖRSLAG TILL LAGSTIFTNINGSRESOLUTION	5
MOTIVERING	17
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KVINNORS RÄTTIGHETER OCH JÄMSTÄLLDHETSFRÅGOR	19

PROTOKOLLSIDA

I en skrivelse av den 28 maj 2002 begärde rådet i enlighet med artikel 67.1 i EG-fördraget att parlamentet skulle yttra sig över kommissionens förslag till rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 och om ändring av förordning (EG) nr 44/2001 vad avser mål om underhållsskyldighet (KOM(2002) 222 – 2002/0110(CNS)).

Vid plenarsammanträdet den 29 maj 2002 tillkännagav talmannen att detta förslag hänvisats till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, som utsetts till ansvarigt utskott, och till utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor som utsetts till rådgivande utskott (C5-0234/2002).

Vid utskottssammanträdet den 2 juli 2002 utsåg utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor Mary Elizabeth Banotti till föredragande.

Vid utskottssammanträdena den 23 maj, 12 september, 8 oktober och 5 november 2002 behandlade utskottet kommissionens förslag och förslaget till betänkande.

Vid det sistnämnda sammanträdet godkände utskottet enhälligt förslaget till lagstiftningsresolution.

Följande ledamöter var närvarande vid omröstningen: Jorge Salvador Hernández Mollar (ordförande), ~~/acting-chairman.....~~ Lousewies van der Laan (och), Giacomo Santini (~~vice-chairman~~/vice ordförande), Mary Elizabeth Banotti (föredragande), - ~~.....~~ Kathalijne Maria Buitenweg (suppleant för Patsy Sørensen), Michael Cashman, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Evelyne Gebhardt (suppleant för), Ozan Ceyhun, Pierre Jonckheer, Timothy Kirkhope, Marcelino Oreja Arburúa, Elena Ornella Paciotti, Martine Roure, Heide Rühle, Francesco Rutelli, Ole Sørensen (suppleant för Baroness Sarah Ludford), Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco och Olga Zrihen Zaari (suppleant för Adeline Hazan).

Yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor återges i betänkandet. Utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden beslutade den 11 juli 2002 att inte avge något yttrande.

Betänkandet ingavs den 7 november 2002.

FÖRSLAG TILL LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

Europaparlamentets lagstiftningsresolution om förslaget till rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 och om ändring av förordning (EG) nr 44/2001 vad avser mål om underhållsskyldighet (KOM(2002) 222 – C5-0234/2002 – 2002/0110(CNS))

(Samrådsförfarandet)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till rådet (KOM(2002) 222¹),
 - efter att ha hörts av rådet i enlighet med artikel 67.1 i EG-fördraget (C5-0234/2002),
 - med beaktande av artikel 67.1 i EG-fördraget,
 - efter att ha informerats av rådet om att Förenade kungariket och Irland önskar delta i beslutet om och tillämpningen av kommissionens föreslagna åtgärd,
 - med beaktande av artiklarna 107 och 67 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor (A5-0385/2002).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag såsom ändrat av parlamentet.
 2. Rådet uppmanas att underrätta Europaparlamentet om rådet har för avsikt att avvika från den text som parlamentet godkänt.
 3. Rådet uppmanas att på nytt höra Europaparlamentet om rådet har för avsikt att väsentligt ändra kommissionens förslag.
 4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

¹ EGT C 203 E, 27.8.2002, s. 155.

Ändringsförslag 1
SKÄL 12A (nytt)

(12a) För att underlätta smidiga kontakter med behöriga myndigheter bör lämpligt stöd beträffande de rättsliga förfarandena vid behov ges till föräldrar.

Motivering

Återlämning av barn som förts bort eller då umgänge nekats orättmätigt kräver kunskaper om och förståelse av de juridiska rättigheter som föräldraansvaret medför och vilka barnets rättigheter är samt förmåga att försvara dessa rättigheter inför behöriga myndigheter. Föräldrar eller personer med föräldraansvar bör ges lämpligt stöd och hjälp beträffande rättsliga förfaranden.

Ändringsförslag 2
SKÄL 14

(14) Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur bör kunna tillämpas när barnet skall höras.

(14) Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur bör kunna tillämpas när barnet skall höras. **När barnet skall höras bör man ta hänsyn till barnets ålder och mognad, och förhöret kan ske i form av ett särskilt samtal med en oberoende, behörig person.**

Motivering

Att delta i domstolsförhandlingar kan vara mycket skrämmande för små barn. Därför bör de höras separat och deras åsikter bör framföras till domstolen.

Ändringsförslag 3
SKÅL 15

(15) Erkännande och verkställighet av domar som har meddelats i en medlemsstat bygger på principen om ömsesidigt förtroende. Skålen för att vägra erkännande bör därför begrånsas till ett minimum. De bör bara kunna åberopas vid domar som uppenbart strider mot grunderna för råttsordningen i den verkställande medlemsstaten, om råtten att gå i svaromål och parternas rättigheter i övrigt, däribland barnets rättigheter, inte har iakttagits samt vid oförenliga domar.

(15) Erkännande och verkställighet av domar som har meddelats i en medlemsstat bygger på principen om ömsesidigt förtroende. Skålen för att vägra erkännande bör därför begrånsas till ett minimum. De bör bara kunna åberopas vid domar som uppenbart strider mot grunderna för råttsordningen i den verkställande medlemsstaten, om råtten att gå i svaromål och parternas rättigheter i övrigt, däribland barnets rättigheter, inte har iakttagits samt vid oförenliga domar. ***Då man har följt förfarandena enligt denna förordning skall dessa skål för att vägra erkännande inte gälla domar om umgångesträtt och domar om barnets återlämnande.***

Motivering

I skål 16 nämns att det inte finns något särskilt förfarande i dessa fall, men detta är inte tillräckligt tydligt och man bör uttryckligen nämna att skålen för att vägra erkännande inte gäller domar om umgångesträtt och domar om barnets återlämnande.

Ändringsförslag 4
SKÅL 23

(23) ***I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det protokoll om Danmarks ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen deltar inte Danmark i beslutet om denna förordning och är därför inte bundet av den och omfattas inte av dess tillämpning.***

(23) ***Denna förordning gäller inte Danmark eftersom landet, enligt det protokoll om Danmarks ställning som fogats till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, inte medverkar till detta förslag till förordning.***

Motivering

Det räcker att detta nämns i ett skål. Följaktligen utgår artikel 2.2.

Ändringsförslag 5
ARTIKEL 2, LED 2

**2) Medlemsstat: samtliga medlemsstater utgår
med undantag av Danmark.**

Motivering

Det räcker att detta nämns i ett skäl. Följaktligen utgår artikel 2.2.

Ändringsförslag 6
ARTIKEL 4

Ett barn skall ha rätt att uttrycka sina åsikter om frågor som hänför sig till föräldraansvar för honom eller henne *i förhållande till* hans eller hennes ålder och mognad.

Ett barn skall ha rätt att uttrycka sina åsikter om frågor som hänför sig till föräldraansvar för honom eller henne. ***Barnet skall höras på ett sätt som är anpassat till*** hans eller hennes ålder och mognad.

Motivering

Se motiveringen till ändringsförslag 2. Denna artikel motsvarar artikel 24.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och det är glädjande att artikeln införs i förslaget.

Ändringsförslag 7
ARTIKEL 4A (ny)

Artikel 4a

Vid alla domstolsbeslut som rör barn skall barnets bästa komma i främsta rummet.

Motivering

Motsvarar artikel 24.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Ändringsförslag 8
ARTIKEL 15, PUNKT 1

1. Efter ansökan från en person med föräldraansvar får de domstolar i en

1. Efter ansökan från en person med föräldraansvar får de domstolar i en

medlemsstat som är behöriga att pröva målet i sak i undantagsfall, om det är till barnets bästa, överföra målet till domstolarna i en annan medlemsstat

- (a) där barnet tidigare hade hemvist,
- (b) där barnet är medborgare,
- (c) där en person med föräldraansvar har hemvist eller
- (d) där barnet har egendom.

I detta syfte skall de domstolar i en medlemsstat som är behöriga att pröva målet i sak låta handläggningen av målet vila och föreskriva en tid inom vilken talan måste väckas vid domstolarna i den andra medlemsstaten.

Domstolarna i den andra medlemsstaten får, om det är till barnets bästa, förklara sig behöriga inom en månad från det att talan väcks. I så fall skall den domstol vid vilken talan först har väckts självmant avstå från behörighet. I annat fall skall den domstol vid vilken talan först har väckts utöva behörighet.

medlemsstat som är behöriga att pröva målet i sak i **klart påvisade** undantagsfall, om det är till barnets bästa, överföra målet till domstolarna i en annan medlemsstat

- (a) där barnet tidigare hade hemvist,
- (b) där barnet är medborgare,
- (c) där en person med föräldraansvar har hemvist eller
- (d) där barnet har egendom.

I detta syfte skall de domstolar i en medlemsstat som är behöriga att pröva målet i sak **omedelbart** låta handläggningen av målet vila och föreskriva en tid **på högst en månad** inom vilken talan måste väckas vid domstolarna i den andra medlemsstaten.

Domstolarna i den andra medlemsstaten får, om det är till barnets bästa, förklara sig behöriga inom en månad från det att talan väcks. I så fall skall den domstol vid vilken talan först har väckts självmant avstå från behörighet. I annat fall skall den domstol vid vilken talan först har väckts utöva behörighet.

Motivering

Bestämmelsen i artikel 15 måste vara så snäv som möjligt för att undvika att personer med föräldraansvar lämnar in ansökan om överföring av taktiska skäl för att förhålla förfarandet. I samband med beslut om föräldraansvar spelar det stor roll hur lång tid barnet varit hos en vårdnadshavare.

Ändringsförslag 9 ARTIKEL 22, PUNKT 2, LED B, STYCKE 1

(b) se till att barnet återlämnas inom en månad efter det att barnet har hittats, såvida det inte pågår ett förfarande i enlighet med punkt 3.

(b) se till att barnet återlämnas, **antingen genom att personen med föräldraansvar frivilligt går med på det eller, om ingen överenskommelse kan nås, enligt domstolsbeslut i fallet**, inom en månad efter det att barnet har hittats, såvida det inte pågår ett förfarande i enlighet med punkt 3.

Motivering

Om barnet inte återlämnas frivilligt kan det bli nödvändigt för centralmyndigheten att vända sig till domstol.

Ändringsförslag 10 ARTIKEL 22, PUNKT 3

3. Barnets återlämnande får vägras endast efter en ansökan om säkerhetsåtgärder till domstolarna i den medlemsstat dit barnet har förts inom den tid som anges i punkt 2.

3. Barnets återlämnande får vägras endast efter en ansökan om säkerhetsåtgärder till domstolarna i den medlemsstat dit barnet har förts inom den tid som anges i punkt 2.

Ansökan till domstolarna kan göras av centralmyndigheten, av föräldrar med umgängesrätt, av alla berörda personer, till exempel socialtjänsten, eller av barnet själv om en sådan åtgärd är tillåten enligt nationell lag.

Motivering

I förordningen bör man precisera vem som kan ansöka om säkerhetsåtgärder.

Ändringsförslag 11 ARTIKEL 23, PUNKT 1, STYCKE 1

1. Domstolarna i den medlemsstat dit barnet har förts skall ***utan dröjsmål*** fatta beslut om en ansökan om en säkerhetsåtgärd enligt artikel 22.3.

1. Domstolarna i den medlemsstat dit barnet har förts skall, ***om möjligt inom två månader***, fatta beslut om en ansökan om en säkerhetsåtgärd enligt artikel 22.3.

Motivering

Bestämmelsen är alltför vagt formulerad och om beslutsprocessen tar för lång tid finns det en risk att barnet alieneras från den andre föräldern. Även om det inte alltid är möjligt att fatta beslut inom två månader bör detta vara målsättningen.

Ändringsförslag 12 ARTIKEL 24, PUNKT 3, STYCKE 3

Barnet skall *höras* under förfarandet, *om detta inte är olämpligt med hänsyn* till hans eller hennes ålder eller mognad. I detta syfte skall domstolen ta hänsyn till de uppgifter som överlämnats i enlighet med punkt 1 och, om så är lämpligt, tillämpa bestämmelserna i förordning (EG) nr 1206/2001.

Barnet skall under förfarandet *höras på ett sätt som är anpassat* till hans eller hennes ålder eller mognad, *såvida inte det, med hänsyn till barnets ålder och mognad, är olämpligt att höra honom eller henne*. I detta syfte skall domstolen ta hänsyn till de uppgifter som överlämnats i enlighet med punkt 1 och, om så är lämpligt, tillämpa bestämmelserna i förordning (EG) nr 1206/2001.

Motivering

Genomförande av artikel 4 i förordningen.

Ändringsförslag 13 ARTIKEL 24, PUNKT 5, STYCKE 1

5. En dom som meddelas enligt punkt 3 och som innebär att barnet skall återlämnas och som har försetts med intyg i enlighet med bestämmelserna i avsnitt 3 i kapitel IV, skall erkännas och verkställas utan att något särskilt förfarande behöver anlitas till den del domen avser barnets återlämnande.

5. En dom som meddelas enligt punkt 3 och som innebär att barnet skall återlämnas och som har försetts med intyg i enlighet med bestämmelserna i avsnitt 3 i kapitel IV *skall fastställa den tidsrymd inom vilken barnet skall återlämnas samt fastställa vilka åtgärder som kommer att vidtas om barnet inte återlämnas*. Domen skall erkännas och verkställas utan att något särskilt förfarande behöver anlitas till den del domen avser barnets återlämnande.

Motivering

I domen bör det fastställas när barnet skall återlämnas och vad som händer om så inte sker.

Ändringsförslag 14 ARTIKEL 28, INLEDNINGEN

En dom om föräldraansvar *skall* inte erkännas

Med undantag av fall som uppfyller förfarandekraven i avsnitt 3 skall en dom om föräldraansvar inte erkännas

Motivering

Det bör framgå tydligare att vägran att erkänna domar inte gäller fall om umgängesrätt och återlämnande av barn.

Ändringsförslag 15
ARTIKEL 46, PUNKT 2, LED B

(b) barnet **fick möjlighet att komma till tals, om detta inte ansågs olämpligt med hänsyn till hans eller hennes ålder eller** mognad.

(b) barnet **hördes på ett sätt som var anpassat till hans eller hennes ålder och mognad, såvida inte det, med hänsyn till barnets ålder eller mognad, var olämpligt att höra honom eller henne.**

Motivering

Genomförande av artikel 4 i förordningen.

Ändringsförslag 16
ARTIKEL 47, PUNKT 2, STYCKE 1

2. Domstolen i ursprungsmedlemsstaten skall utfärda intyget som avses i punkt 1 endast om barnet **fick möjlighet att komma till tals, om detta inte ansågs olämpligt med hänsyn till hans eller hennes ålder eller** mognad.

2. Domstolen i ursprungsmedlemsstaten skall utfärda intyget som avses i punkt 1 endast om barnet **under förfarandet hörts på ett sätt som var anpassat till hans eller hennes ålder och mognad, såvida inte det, med hänsyn till barnets ålder eller mognad, var olämpligt att höra honom eller henne.**

Motivering

Genomförande av artikel 4 i förordningen.

Ändringsförslag 17
ARTIKEL 56, STYCKE 1

Centralmyndigheterna skall inrätta ett system för uppgiftsutbyte om nationell lagstiftning och nationella förfaranden och vidta allmänna åtgärder för att förbättra tillämpningen av denna förordning och stärka samarbetet sinsemellan, bland annat

Centralmyndigheterna skall inrätta ett system för uppgiftsutbyte om nationell lagstiftning och nationella förfaranden och vidta allmänna åtgärder för att förbättra tillämpningen av denna förordning och stärka samarbetet sinsemellan, bland annat

upprätta ett system för gränsöverskridande samarbete om medling.

upprätta ett system för gränsöverskridande samarbete om medling **samt utarbeta riktlinjer och främja samordning av normer, till exempel för hur barn skall höras och vid fall av våld i hemmet.**

Motivering

Nära samarbete och riktlinjer skulle kunna leda till större enhetlighet i de normer som tillämpas i de olika medlemsstaterna.

Ändringsförslag 18
ARTIKEL 57, LED D

(d) ge information till och biträda personer med föräldraansvar som försöker att få avgöranden erkända och verkställda inom myndighetens område, i synnerhet rörande umgängesrätt och återlämnande av barn,

(d) ge information till och biträda personer med föräldraansvar som försöker att få avgöranden erkända och verkställda inom myndighetens område, i synnerhet rörande umgängesrätt och återlämnande av barn, **samt ge stöd och råd till föräldrar om de officiella förfarandena och de rättsliga kraven,**

Motivering

Föräldrar bör ges stöd i samband med de rättsliga förfarandena.

Ändringsförslag 19
ARTIKEL 57, LED E

(e) underlätta kontakter mellan domstolar, i synnerhet när det gäller att överföra mål i enlighet med artikel 15 eller att avgöra mål om bortförande av barn i enlighet med artiklarna 22–24

(e) underlätta kontakter mellan domstolar, i synnerhet när det gäller att överföra mål i enlighet med artikel 15 eller att avgöra mål om bortförande av barn i enlighet med artiklarna 22–24; **en domare som skall avgöra en familjetvist av gränsöverskridande karaktär skall även kunna ställa frågor till dem innan han eller hon fattar beslut i fallet**

Motivering

Det handlar om mycket komplexa frågor som kräver kompetens och erfarenhet som inte alla domstolar har. Genom ett frågeförfarande skulle den behöriga domaren innan dom avkunnas kunna rådfråga en avdelning som är specialiserad på familjetvister av gränsöverskridande karaktär.

Ändringsförslag 20 ARTIKEL 57, SISTA STYCKET (nytt)

Medlemsstaterna skall se till att centralmyndigheterna får tillräckliga resurser för att kunna utföra de uppgifter som beskrivits ovan.

Motivering

Vi välkomnar centralmyndigheternas uppgifter, men det är viktigt att de får tillräckliga resurser.

Ändringsförslag 21 ARTIKEL 60, PUNKT 2, LED D

(d) En dom meddelad av en domstol i någon av de **nordiska** stater som har avgett en förklaring enligt a skall erkännas och verkställas i de övriga medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV i den här förordningen, om domstolen har grundat sin behörighet på en bestämmelse som har en motsvarighet i kapitlen II och III i den här förordningen.

(d) En dom meddelad av en domstol i någon av de stater som har avgett en förklaring enligt a skall erkännas och verkställas i de övriga medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV i den här förordningen, om domstolen har grundat sin behörighet på en bestämmelse som har en motsvarighet i kapitlen II och III i den här förordningen.

Motivering

De stater som berörs nämndes redan i punkt 2 a.

Ändringsförslag 22 BILAGA V, PUNKT 6

6. Barn som omfattas av domen²⁷

6. Barn som omfattas av domen²⁷

- 6.1. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.2. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.3. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.4. Fullständigt namn och födelsedatum

²⁷ Om antalet barn som omfattas av domen är fler än **fyra** skall ett andra formulär användas.

- 6.1. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.2. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.3. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.4. Fullständigt namn och födelsedatum

6.5. Fullständigt namn och födelsedatum

6.6. Fullständigt namn och födelsedatum

²⁷ Om antalet barn som omfattas av domen är fler än **sex** skall ett andra formulär användas.

Motivering

Det finns många familjer med fem eller sex barn. De skulle kunna uppfatta det som diskriminering om det bara finns plats för fyra barn i formuläret.

Ändringsförslag 23
BILAGA VI, PUNKT 6

- 6. Barn som omfattas av domen²⁷
- 6.1. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.2. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.3. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.4. Fullständigt namn och födelsedatum

²⁷ Om antalet barn som omfattas av domen är fler än **fyra** skall ett andra formulär användas.

- 6. Barn som omfattas av domen²⁷
- 6.1. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.2. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.3. Fullständigt namn och födelsedatum
- 6.4. Fullständigt namn och födelsedatum

6.5. Fullständigt namn och födelsedatum

6.6. Fullständigt namn och födelsedatum

²⁷ Om antalet barn som omfattas av domen är fler än **sex** skall ett andra formulär användas.

Motivering

Det finns många familjer med fem eller sex barn. De skulle kunna uppfatta det som diskriminering om det bara finns plats för fyra barn i formuläret.

Ändringsförslag 24
BILAGA VI, PUNKT 9

9. Barnen **fick möjlighet att komma till tals, om detta inte ansågs olämpligt med hänsyn till deras ålder eller mognad.**

9. Barnen **hördes på ett sätt som var anpassat till deras ålder och mognad, såvida inte det, med hänsyn till barnens ålder eller mognad, var olämpligt att höra dem.**

Motivering

Genomförande av artikel 4 i förordningen.

Ändringsförslag 25 BILAGA VII, PUNKT 6

6. Barn som omfattas av domen²⁷

6.1. Fullständigt namn och födelsedatum

6.2. Fullständigt namn och födelsedatum

6.3. Fullständigt namn och födelsedatum

6.4. Fullständigt namn och födelsedatum

²⁷ Om antalet barn som omfattas av domen är fler än **fyra** skall ett andra formulär användas.

6. Barn som omfattas av domen²⁷

6.1. Fullständigt namn och födelsedatum

6.2. Fullständigt namn och födelsedatum

6.3. Fullständigt namn och födelsedatum

6.4. Fullständigt namn och födelsedatum

6.5. Fullständigt namn och födelsedatum

6.6. Fullständigt namn och födelsedatum

²⁷ Om antalet barn som omfattas av domen är fler än **sex** skall ett andra formulär användas.

Motivering

Det finns många familjer med fem eller sex barn. De skulle kunna uppfatta det som diskriminering om det bara finns plats för fyra barn i formuläret.

Ändringsförslag 26 BILAGA VII, PUNKT 7

7. Barnen **fick möjlighet att komma till tals om detta inte ansågs olämpligt med hänsyn till deras ålder eller mognad.**

7. Barnen **hördes på ett sätt som var anpassat till deras ålder och mognad, såvida inte det, med hänsyn till barnens ålder och mognad, var olämpligt att höra dem.**

Motivering

Genomförande av artikel 4 i förordningen.

MOTIVERING

Den 3 maj 2002 antog kommissionen ett nytt förslag om föräldraansvar som i en enda text förenar Bryssel II-förordningen, kommissionens förslag av den 6 september 2001 och det franska initiativet om umgängesrätt av den 3 juli 2000. Kommissionen har meddelat att den kommer att dra tillbaka sitt förslag av den 6 september 2001 eftersom bestämmelserna i detta förslag förs över till det nya förslaget.

Föredraganden hälsar med stor glädje kommissionens nya förslag, särskilt bestämmelserna om olovligt bortförande av barn. Hon är också mycket glad över att kommissionen har tagit hänsyn till ett flertal av de förslag hon lade fram i sitt arbetsdokument av den 14 januari 2002 (PE 310.957). Föredraganden välkomnar att exekvaturförfarandet avskaffas för avgöranden i mål om umgängesrätt och återlämnande av barn och ser fram emot den dag då exekvaturförfarandet avskaffas för alla avgöranden om föräldraansvar.

Olovligt bortförande av barn

Det nya förslaget omfattar ett tydligt och enhetligt system för fall av bortförande av barn inom EU. Systemet skall gälla alla barn i alla fall. Enligt förslaget är det domstolen i det land där barnet har hemvist som har sista ordet, och domstolarna i det medlemsland dit barnet har förts kan endast vidta interimistiska åtgärder. På så sätt skall man inte längre kunna ändra jurisdiktionsförhållandena genom att olovligt bortföra eller kvarhålla barnet.

Barnets rättigheter

Rent allmänt är föredraganden glad över de två nya artiklarna om barnets rättigheter. Man bör emellertid vara försiktig med barnets rätt att höras, eftersom det inte är lämpligt för små barn att höras i en rättsal. I stället bör man använda andra metoder för att ta del av deras åsikter. Centralmyndigheterna skulle kunna fastställa rekommendationer för hur man skall gå tillväga.

Centralmyndigheter

Föredraganden välkomnar att centralmyndigheterna fått en större roll. Det är viktigt att myndigheterna får tillräckliga resurser för att kunna utföra sina uppgifter. Beträffande återlämnande av bortförda barn bör det stå klart att centralmyndigheterna inte är någon instans med domstolsliknande uppgifter, utan att de skall begära ett domstolsavgörande i de fall då ett frivilligt återlämnande inte kan komma till stånd.

Införlivande av Bryssel II-förordningen och det franska initiativet

Föredraganden anser att det är en bra idé att sammanföra kommissionens förslag med Bryssel II-förordningen och det franska initiativet. För alla som skall tillämpa de rättsliga bestämmelserna är det viktigt att de är så tydliga som möjligt för att undvika missförstånd och missbruk.

Haagkonferensen

Föredraganden ger sitt stöd till generalsekreterarens och biträdande generalsekreterarens kommentarer vid sammanträdet med utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor den 23 maj 2002. De hälsade då kommissionens förslag som ett verkningsfullt instrument i arbetet för att uppnå ett mer integrerat system inom EU och ett komplement till 1980 och 1996 års Haagkonventioner på det internationella planet. Man bör komma ihåg att många, kanske de flesta, av problemen med bortförande av barn och umgängesrätt uppstår i förhållande till länder utanför EU.

Föredraganden anser att EU bör bli part i Haagkonferensen och underteckna och ratificera 1996 års Haagkonvention så snart som möjligt. Kommissionen har lagt fram ett förslag till beslut som skulle göra det möjligt för medlemsstaterna att underteckna 1996 års konvention i gemenskapens intresse (KOM(2001) 680). Detta bör omedelbart följas upp med ett beslut om att medlemsstaterna skall kunna ratificera 1996 års konvention enligt en fastställd tidsplan. Tidsplanen bör och kan vara snäv, eftersom den föreslagna förordningen till stora delar bygger på bestämmelserna i 1996 års konvention. Det är därför både önskvärt och möjligt att förordningen och konventionen träder i kraft på samma gång.

Föredraganden konstaterar att 1996 års konvention redan är i kraft i Monaco, Tjeckien, Slovakien, Marocko (från och med den 1 december 2002) och Estland (från och med den 1 juni 2003). Den har undertecknats men ännu inte ratificerats av Nederländerna, Polen och Lettland. Australien och Kanada har redan lagt fram förslag till lagar om genomförande, som skall behandlas i respektive parlament, och Ecuadors parlament har redan godkänt landets anslutning till konventionen.

26 juni 2002

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KVINNORS RÄTTIGHETER OCH JÄMSTÄLLDHETSFRÅGOR

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över förslaget till rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 och om ändring av förordning (EG) nr 44/2001 vad avser mål om underhållsskyldighet
(KOM(2002) 222 – C5-0234/2002 – 2002/0110(CNS))

Föredragande: Anna Karamanou

ÄRENDETS GÅNG

Vid utskottssammanträdet den 22 maj 2002 utsåg utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor Anna Karamanou till föredragande.

Vid utskottssammanträdet den 17-18 juni 2002 behandlade utskottet förslaget till yttrande.

Vid detta sammanträde godkände utskottet enhälligt nedanstående ändringsförslag.

Följande ledamöter var närvarande vid omröstningen: Olga Zrihen Zaari (ordförande för sammanträdet), Jillian Evans (vice ordförande), Anna Karamanou (föredragande), María Antonia Avilés Perea, Regina Bastos, Lissy Gröner, Miet Smet, Elena Valenciano Martínez-Orozco och Olle Schmidt (suppleant för Lousewies van der Laan).

KORTFATTAD MOTIVERING

Upprättandet av ett harmoniserat och enhetligt rättsligt område i Europeiska unionen baseras på ett ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden i alla medlemsstater. Detta är verkligen nödvändigt i det nuvarande skedet av Europas enande, då gränserna avskaffas och den fria rörligheten för personer gör EU till ett enda territorium och därmed ett enda rättsligt område. Detta gäller inte bara frågor som ligger inom EU:s ansvarsområde utan också frågor som hittills endast reglerats inom landgränserna, t.ex. familjerätten.

Ömsesidigt erkännande av domar som gäller äktenskapsskillnad, hemskillnad, annullering av äktenskap och föräldraansvar regleras i rådets förordning (EG) nr 1347/2000 som trädde i

kraft i mars 2001; frågor om underhållsskyldighet regleras i förordning (EG) nr 44/2001. Kommissionen föreslog först ytterligare en förordning om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar om föräldraansvar genom att avskaffa de komplicerade kraven för sådan verkställighet i en annan medlemsstat (avskaffande av *exekvaturförfarandet*). Dessutom fanns ett förslag om att reglera ärenden om bortförande av barn (ett franskt initiativ). Kommissionen beslöt därför att föreslå att ett enda rättsinstrument utarbetas för alla dessa områden. Europaparlamentet stödde initiativet och detta förslag är ett resultat av beslutet.

Avsikten med den föreslagna förordningen är att skapa balans mellan behovet av att domstolarnas avgöranden alltid måste ta hänsyn till barnets bästa och möjligheten att låta beslut i en medlemsstat erkännas i hela EU. Därför bör förslaget få stöd av utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor, under förutsättning att man tar tillräcklig hänsyn till att kvinnor med föräldraansvar befinner sig i en mer utsatt ekonomisk och social situation.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande ändringsförslag i sitt betänkande:

Kommissionens förslag¹

Parlamentets ändringar

Ändringsförslag 1
SKÄL 8A (nytt)

(8a) I mål om äktenskapsskillnad, hemskillnad, annullering av äktenskap och föräldraansvar tilldelas föräldraansvaret i de flesta fall modern, som bevisligen i allmänhet har en svagare ekonomisk ställning än mannen, och denna betydelsefulla nackdel bör beaktas.

Motivering

Gränsöverskridande erkännande av domar medför i de allra flesta fall avsevärda kostnader och arbete. Detta får dock inte vara till nackdel för föräldrar som inte har ekonomiska eller andra resurser att kräva att barnet återlämnas. Dessutom är det statistiskt bevisat att kvinnor har en svagare ekonomisk ställning än män, särskilt om de har ansvar för eller vårdnad om barnet eller barnen efter hemskillnad, annullering av äktenskap eller äktenskapsskillnad.

Ändringsförslag 2
SKÄL 12A (nytt)

(12a) För att underlätta smidiga kontakter med behöriga myndigheter, något som är i barnets intresse, bör lämpligt stöd, exempelvis juridisk upplysning, vid behov ges till föräldrar, särskilt föräldrar som inte har så mycket erfarenhet av sådana kontakter.

¹ EGT C....

Motivering

För att barnet skall kunna återlämnas i fall då det förts bort eller då umgänge nekats orättmätigt krävs kunskaper om och förståelse av de juridiska rättigheter som föräldraansvaret medför och vilka barnets rättigheter är samt förmåga att försvara dessa rättigheter inför behöriga myndigheter. Föräldrar eller personer med föräldraansvar får inte fräntas sina rättigheter för att de saknar erfarenhet eller är okunniga på området.

Ändringsförslag 3 ARTIKEL 12, PUNKT 1, LED C

(c) om dessa domstolars behörighet har godtagits av makarna och är till barnets bästa.

(c) om dessa domstolars behörighet har godtagits av makarna ***i fullt medvetande om konsekvenserna***, och är till barnets bästa.

Motivering

Domstolar bör göra klart vilka följder godtagandet av deras behörighet innebär och se till att föräldrar och personer med föräldraansvar helt och fullt förstår konsekvenserna.

Ändringsförslag 4 ARTIKEL 12, PUNKT 2, LED A

(a) behörigheten har godtagits av alla personer med föräldraansvar när talan väcks,

(a) behörigheten har godtagits av alla personer med föräldraansvar när talan väcks, ***under förutsättning att dessa helt och fullt har förstått följderna av detta godtagande,***

Motivering

Domstolar bör göra klart vilka följder godtagandet av deras behörighet innebär och se till att föräldrar och personer med föräldraansvar helt och fullt förstår konsekvenserna.

Ändringsförslag 5 ARTIKEL 16, LED BA (nytt)

(ba) om underlåtenhet att vidta de åtgärder som krävs beror på att sökanden

har bristande kännedom om lagstiftningen.

Motivering

Om sökanden inte har vidtagit de åtgärder som krävs på grund av bristande förståelse av kraven, förfarandet eller språket, bör maken/makan eller barnet inte kunna fråntas sina rättigheter. Domstolarna bör kontrollera om underlåtenhet att vidta efterföljande åtgärder beror på bristande förståelse och agera för att underlätta för sökanden.

Ändringsförslag 6
ARTIKEL 25, PUNKT 2A (ny)

2a. Centralmyndigheterna skall ge lämpligt stöd och vägledning till föräldrar vars kontakter med tjänstemän och hantering av juridiska krav försvåras av motvilja eller moralisk eller ekonomisk oförmåga.

Motivering

För att barnet skall kunna återlämnas i fall då det förts bort eller då umgänge nekats orättmätigt krävs kunskaper om och förståelse av de juridiska rättigheter som föräldraansvaret medför och vilka barnets rättigheter är samt förmåga att försvara dessa rättigheter inför behöriga myndigheter. Föräldrar eller personer med föräldraansvar får inte fråntas sina rättigheter för att de saknar erfarenhet eller är okunniga på området.